

**Wytyczne Instytucji Zarządzającej
Regionalnym Programem Operacyjnym
Województwa Podkarpackiego
na lata 2007 – 2013
dla beneficjentów w zakresie informacji
i promocji**

Rzeszów, grudzień 2009 r.

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. Podstawy prawne	4
Rozdział 2. Cel informacji i promocji	4
Rozdział 3. Schemat działań informacyjnych i promocyjnych dla realizowanych projektów	4
Rozdział 4. Rodzaje działań promocyjnych	4
4.1. Tablica informacyjna	6
4.2. Tablica pamiątkowa	7
4.3. Plakietka informacyjna	8
4.4. Stosowanie tablic informacyjnych, pamiątkowych oraz plakietek informacyjnych	9
4.5. Spotkania informacyjne	10
4.6. Publikacje i narzędzia komunikacji audiowizualnej	10
Rozdział 5. Zasady prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych	11
Rozdział 6. Wymagania dotyczące znaków	13
6.1. Logo Unii Europejskiej	13
6.2. Logo Narodowej Strategii Spójności	17
6.3. Herb Województwa Podkarpackiego	21
Rozdział 7. Zestawienie znaków	22
Załączniki	
Załącznik nr 1. Wzór tablicy informacyjnej/pamiątkowej	25
Załącznik nr 2. Wzór plakietki informacyjnej	26
Spis rycin	
Rycina 1. Geometryczne przedstawienie symbolu Unii Europejskiej	13
Rycina 2. Kolory znaku graficznego Unii Europejskiej	14
Rycina 3. Reprodukacja jednobarwna emblematu Unii Europejskiej w kolorze czarnym	14
Rycina 4. Reprodukacja jednobarwna emblematu Unii Europejskiej w kolorze niebieskim	15
Rycina 5. Reprodukacja emblematu Unii Europejskiej na kolorowym tle	16
Rycina 6. Znak graficzny Narodowej Strategii Spójności	17

Rycina 7. Logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego	18
Rycina 8. Logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego – uzupełniające.....	18
Rycina 9. Logo Narodowej Strategii Spójności w odcieniach szarości	19
Rycina 10. Logo Narodowej Strategii Spójności - wariant achromatyczny, czarny, pozytyw.....	20
Rycina 11. Logo Narodowej Strategii Spójności - wariant achromatyczny, czarny, negatyw.....	20
Rycina 12. Herb Województwa Podkarpackiego.....	21
Rycina 13. Zestawienie znaków.....	22

Rozdział 1. Podstawy prawne

Podstawowe założenia związane z prowadzeniem działań informacyjnych i promocyjnych określone są w artykule 69 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 roku ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

Obowiązki beneficjentów w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych skierowanych do opinii publicznej wynikają z artykułów 8 – 9 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 odnośnie obowiązków informacyjnych i promocyjnych stosowanych przez Państwa Członkowskie.

Rozdział 2. Cel informacji i promocji

Celem działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych przez beneficjentów jest zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat udziału środków Unii Europejskiej w projektach realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013.

Rozdział 3. Schemat działań informacyjnych i promocyjnych dla realizowanych projektów

Wszelkie materiały informacyjne i promocyjne (tablice informacyjne i pamiątkowe, plakietki informacyjne oraz broszury, ulotki, plakaty, materiały prasowe, gadżety itp.) dotyczące projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 powinny zawierać obowiązujący zestaw znaków graficznych:

- logo Narodowej Strategii Spójności 2007 – 2013 w formie znaku programu regionalnego,
- emblemat Unii Europejskiej,
- herb województwa podkarpackiego.

Zgodnie z Księżą Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności, w zestawieniach z innymi znakami znak Narodowej Strategii Spójności znajduje się zawsze

z lewej strony, znak Unii Europejskiej z prawej strony. W przestrzeni pomiędzy wymienionymi znakami w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 umieszcza się herb województwa podkarpackiego.

Wszelkie materiały informacyjne i promocyjne dotyczące projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 skierowane do opinii publicznej, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., powinny zawierać odniesienie do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Rozdział 4. Rodzaje działań promocyjnych

Wybór konkretnych narzędzi promocji określonego projektu należy do beneficjenta, chyba że zawarta umowa o dofinansowanie precyzuje obowiązkowe formy promocji. Zastosowanie właściwej formy promocji winno uwzględniać wartość oraz rodzaj i charakter przedsięwzięcia. Beneficjent jest zobowiązany do stosowania tablic informacyjnych oraz pamiątkowych zgodnie z zapisami art. 8 Rozporządzenia WE 1828/2006 oraz niniejszymi Wytycznymi. Wskazane jest również stosowanie innych rodzajów działań promocyjnych spośród opisanych poniżej.

Wymagania dotyczące promocji projektów powinny być stosowane w szczególności do:

- tablic informacyjnych,
- tablic pamiątkowych,
- plaketek informacyjnych,
- korespondencji prowadzonej w sprawach projektu z wykonawcami projektów oraz z instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013,
- w miarę możliwości na dokumentacji przetargowej,
- umów z pracownikami zatrudnionymi w ramach projektu lub opisów stanowisk takich pracowników,
- ogłoszeń o wyborze wykonawcy w ramach projektów,
- materiałów konferencyjnych, szkoleniowych, materiałów multimedialnych, broszur i ulotek,
- materiałów prasowych,
- stron internetowych zawierających informacje o projektach realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013,

- oznaczenia różnego rodzaju urządzeń i sprzętów zakupionych w ramach projektu,
- wszystkich pozostałych instrumentów stosowanych przy realizacji projektu, dla których nie określono specyficznych wymagań w niniejszych wytycznych.

Z zamieszczenia powyżej wymienionych oznaczeń można zrezygnować jedynie wówczas, gdy obiektywnie nie ma możliwości ich zastosowania, np. gdy w danej sytuacji obowiązują gotowe formularze, narzucone przez podmiot zewnętrzny lub gdy dokumenty wystawiają zewnętrzne podmioty.

Prowadząc działania promocyjne i informacyjne, beneficjent informuje w sposób wyraźny o fakcie, że realizowany projekt został wybrany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 oraz o tym, że projekt współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, podając równocześnie wartość wkładu Unii Europejskiej.

4.1. Tablica informacyjna

Beneficjent, w trakcie realizacji operacji, jest zobowiązany do umieszczenia tablicy informacyjnej w miejscu realizacji projektu (zgodnie z punktem 4.4 niniejszych Wytycznych), który spełnia następujące warunki:

- 1) całkowity wkład publiczny do operacji przekracza 500 000 euro, przy czym wartość operacji określa się na podstawie średniego kursu euro NBP obowiązującego w dniu podpisania umowy o dofinansowanie projektu,
- 2) operacja dotyczy finansowania robót infrastrukturalnych lub budowlanych.

Tablica informacyjna powinna być umieszczona w miejscu realizacji projektu najpóźniej w dniu rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu, w przypadku gdy umowa o dofinansowanie jest podpisana, natomiast gdy umowa jest jeszcze nie podpisana – to niezwłocznie po jej podpisaniu. Tablice umieszcza się w miejscach najbardziej widocznych (np. na początku lub końcu drogi lub przy bramie wjazdowej na miejsce prac), zapewniających dostęp dla jak największej liczby osób oraz umożliwiających swobodne zapoznanie się z jej treścią. Umieszczenie tablicy nie może zagrażać bezpieczeństwu osób zapoznających się z jej treścią.

Tablica informacyjna winna zawierać:

- 1) logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego,
- 2) emblemat Unii Europejskiej z napisem „Unia Europejska – Europejski Fundusz Rozwoju

Regionalnego”,

- 3) herb województwa podkarpackiego z podpisem "WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE",
- 4) napis "Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013",
- 5) w przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z budżetu Państwa lub budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego, do powyższego opisu należy odpowiednio dodać: „oraz z budżetu Państwa”, „oraz z budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego”,
- 6) tytuł projektu, nazwa beneficjenta, strona internetowa beneficjenta,
- 7) całkowita wartość projektu oraz kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego powinna być równa wartościom wskazanym w uchwale Zarządu Województwa Podkarpackiego wybierającej projekt do dofinansowania.
- 8) napis: www.rpo.podkarpackie.pl.

Zgodnie z art.8, ust. 2 Rozporządzenia 1828/2006 wszystkie wymagane informacje powinny zajmować nie mniej niż 25% tablicy, natomiast tło tablicy powinno być w kolorze białym. Czcionka informacji zawartych na tablicy powinna być z serii ARIAL CE.

Wymiar tablicy informacyjnej powinien być nie mniejszy niż 250 cm (szerokość) x 200 cm (wysokość).

Po zakończeniu realizacji projektu tablicę zastępuje się stałą tablicą pamiątkową.

Przykłady tablic informacyjnych/pamiątkowych przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych.

4.2. Tablica pamiątkowa

Celem stałych tablic pamiątkowych jest pozostawienie trwałej informacji o wsparciu inwestycji ze środków unijnych.

Beneficjent umieszcza na stałe, w widocznym miejscu (wejście do budynku, elewacje frontowe, itp.) tablicę pamiątkową do 6 miesięcy od zakończenia realizacji projektu, spełniającego następujące warunki:

- 1) całkowity wkład publiczny do operacji przekracza 500 000 euro,
- 2) operacja dotyczy zakupu środków trwałych lub finansowania robót infrastrukturalnych lub budowlanych.

Tablica pamiątkowa powinna zawierać te same informacje co tablica informacyjna.

Wielkość tablicy nie powinna być mniejsza niż 90 cm (szerokość) x 70 cm (wysokość). W przypadku małych inwestycji infrastrukturalnych (np. ścieżki rowerowe, remonty oraz modernizacja małych powierzchni, itp.), gdzie niemożliwe bądź niecelowe byłoby umieszczenie tablicy pamiątkowej o wymiarach 90 cm (szerokość) x 70 cm (wysokość), należy umieścić tablicę pamiątkową o wymiarach 30 cm (szerokość) X 25 cm (wysokość). Napisy na tablicy pamiątkowej wykonuje się w sposób czytelny i trwały.

Zaleca się, aby tablice pamiątkowe były wykonane z materiałów trwałych, tj. odpornych na warunki atmosferyczne (przede wszystkim w zakresie intensywności zastosowanych barw i czytelności zamieszczonych informacji), co najmniej w okresie trwałości projektu.

Tablica pamiątkowa powinna odzwierciedlać ostateczną wartość projektu oraz dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego po ostatecznym aneksowaniu umowy o dofinansowanie.

W przypadku, gdy tablica informacyjna spełnia wszystkie wymagania przewidziane dla tablicy pamiątkowej, można pozostawić tablicę informacyjną jako pamiątkową.

Przykłady tablic informacyjnych/pamiątkowych przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych.

4.3. Plakietka informacyjna

Dla oznakowania maszyn, urządzeń oraz innych rodzajów sprzętu i wyposażenia zakupionego dzięki wsparciu środków unijnych stosuje się plakietkę informacyjną.

Plakietka informacyjna winna zawierać:

- 1) logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego;
- 2) emblemat Unii Europejskiej z napisem „Unia Europejska – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”,
- 3) herb województwa podkarpackiego z podpisem "WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE",
- 4) napis "Zakup współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013",
- 5) w przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z budżetu Państwa lub budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego, do powyższego opisu należy odpowiednio dodać: „oraz z budżetu Państwa”, „oraz z budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego”.

Minimalny rozmiar plakietki powinien mieć wymiary 10 cm (szerokość), 6,5 cm (wysokość). Jeżeli niemożliwe lub niezasadne byłoby umieszczenie plakietki o takich rozmiarach, dopuszcza się zmniejszenie rozmiaru do takiej wielkości, aby plakietka nadal była czytelna. Tło plakietki powinno być w kolorze białym. Czcionka informacji zawartych na plakietce powinna być z serii ARIAL CE.

Wzór plakietki informacyjnej przedstawiono w załączniku nr 2 do niniejszych Wytycznych.

4.4. Stosowanie tablic informacyjnych, pamiątkowych oraz plakietek informacyjnych

Tablice informacyjne, pamiątkowe oraz plakietki informacyjne stosuje się dla m.in. budowy, przebudowy, modernizacji dróg, budynków, mostów, kanalizacji, sieci wodociągowych zgodnie z następującymi zasadami:

1. W przypadku dróg tablice powinny być zamontowane na początku i na końcu drogi. Zamiast dwóch tablic można zamontować jedną tablicę dwustronną (w przypadku odcinka lub każdego z odcinków drogi krótszych niż 5 km);
2. W przypadku budowy, remontu, modernizacji całych budynków tablice powinny być umieszczone na zewnątrz budynku – zaleca się umieszczenie tablicy przy głównym wejściu do budynku;
3. Dla modernizacji pomieszczeń lub części obiektu, tablica powinna znaleźć się w części, której dotyczy/dotyczył projekt;
4. W przypadku, gdy inwestycja obejmuje budowę kanalizacji na obszarze kilku gmin tablica powinna znajdować się w każdej gminie uczestniczącej w realizacji projektu;
5. W przypadku projektów rozproszonych oraz sieciowych, np. projektów obejmujących wiele hot – spotów, tablica powinna znajdować się w co najmniej 3 miejscach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, umożliwiających dostęp dla jak największej liczby osób;
6. W przypadku budynków oraz obszarów objętych ochroną konserwatorską tablice zaleca się umieścić w bezpośrednim sąsiedztwie danego obiektu w takim miejscu, które umożliwi dostęp do informacji jak największej liczbie osób;
7. W przypadku zakupu sprzętu ruchomego należy zamieścić na nim w widocznym miejscu plakietkę informacyjną w formie np. naklejki.
8. W przypadku wszystkich pozostałych inwestycji, które nie zostały opisane, powinno zastosować się innego rodzaju oznaczenia, w taki sposób, by były one

widoczne oraz aby nie było wątpliwości dotyczących źródeł finansowania realizowanego projektu.

4.5. Spotkania informacyjne

Organizatorzy spotkań informacyjnych takich jak konferencje, seminaria, targi oraz wystawy, które dotyczą realizacji projektów współfinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 zobligowani są do umieszczenia w widocznym miejscu:

- 1) logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego,
- 2) emblemat Unii Europejskiej z napisem „Unia Europejska – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”,
- 3) herb województwa podkarpackiego z podpisem "WOJEWÓDZTWO PODKARPACIE",
- 4) napis "Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013",
- 5) w przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z budżetu Państwa lub budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego, do powyższego opisu należy odpowiednio dodać: „oraz z budżetu Państwa”, „oraz z budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego”,
- 6) opis projektu tj. rodzaj i tytuł operacji, wartość całkowita projektu oraz kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także nazwa beneficjenta,
- 7) podawanie do publicznej wiadomości w przypadku spotkań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej informacji o tym fakcie.

4.6. Publikacje i narzędzia komunikacji audiowizualnej

Wśród publikacji i narzędzi komunikacji audiowizualnej wymienić należy: ogłoszenia prasowe, strony internetowe, plakaty informacyjne, ulotki, gadżety itp.

Powyższe materiały powinny zawierać:

- 1) logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego,

- 2) emblemat Unii Europejskiej z napisem „Unia Europejska – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”,
- 3) herb województwa podkarpackiego z podpisem "WOJEWÓDZTWO PODKARPACIE",
- 4) napis "Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013",
- 5) w przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z budżetu Państwa lub budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego, do powyższego opisu należy odpowiednio dodać „oraz z budżetu Państwa”, „oraz z budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego”,
- 6) odniesienie do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w formie podpisu obok emblematu Unii Europejskiej zgodnie z Ryc.13., lub informacji o kwocie dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- 7) pożądane jest, aby informacja o projekcie umieszczana była na stronie internetowej beneficjenta (jeżeli taką posiada). Wskazane jest, aby adres internetowy projektu był rozpowszechniony, m.in. w publikacjach, broszurach, informacjach prasowych, na tablicach informacyjnych oraz w inny skuteczny sposób.

Wskazane jest, aby publikacje zawierały pełne dane teleadresowe beneficjenta oraz adres stron internetowych instytucji zaangażowanych we wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013.

Czcionka informacji powinna być z serii ARIAL CE.

Rozdział 5. Zasady prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych

Obowiązki beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013, w zakresie opisanych działań informacyjnych i promocyjnych skierowanych do opinii publicznej, wynikają z Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 roku. Beneficjent zobowiązuje się do przestrzegania zasad dotyczących informacji i promocji w momencie podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Zgodnie z umową o dofinansowanie projektu beneficjent zobowiązuje się do:

- zapewnienia informowania społeczeństwa o współfinansowaniu realizacji projektu przez Unię Europejską zgodnie z wymogami rozporządzenia Komisji nr 1828/2006 oraz wytycznymi i zaleceniami Instytucji Zarządzającej RPO WP,

- wypełniania obowiązków informacji i promocji w zakresie określonym we wniosku o dofinansowanie,
- zamieszczenia o ile jest to możliwe w dokumentach i materiałach, które przygotowuje w związku z realizacją projektu, informacji o udziale Unii Europejskiej oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego we współfinansowaniu projektu oraz oznaczania dokumentów logo Unii Europejskiej, herbem województwa podkarpackiego oraz logo Narodowej Strategii Spójności na lata 2007 – 2013 w formie znaku programu regionalnego.

Beneficjent jest również zobowiązany do informowania drogą pisemną z 14 – dniowym wyprzedzeniem, Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 o rozpoczęciu funkcjonowania (inauguracji) zakończonego projektu. Informacje te należy przesłać na adres:

- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,
- Departament Rozwoju Regionalnego,
- Oddział szkoleń i działań informacyjno-promocyjnych RPO,
- al. Łukasza Ciepłińskiego 4, 35 – 010 Rzeszów,
- e-mail: info.rpo@podkarpackie.pl

Wszystkie wydarzenia związane z realizacją projektu, powinny zostać podane do wiadomości możliwe jak najszerszemu kręgowi odbiorców.

Pożądane jest sporządzanie dokumentacji fotograficznej lub filmowej z każdego etapu realizacji projektu w sposób proporcjonalny do wartości projektu i udzielanej pomocy ze środków publicznych. Dokumentację dotyczącą działań informacyjnych i promocyjnych podjętych w ramach promocji projektu, zgodnie z treścią umowy o dofinansowanie, należy przechowywać do dnia 31 grudnia 2020 r.

Dodatkowych informacji dotyczących wymagań odnośnie informacji i promocji projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 udziela Oddział szkoleń i działań informacyjno-promocyjnych RPO w Departamencie Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Rozdział 6. Wymagania dotyczące znaków graficznych

6.1. Logo Unii Europejskiej

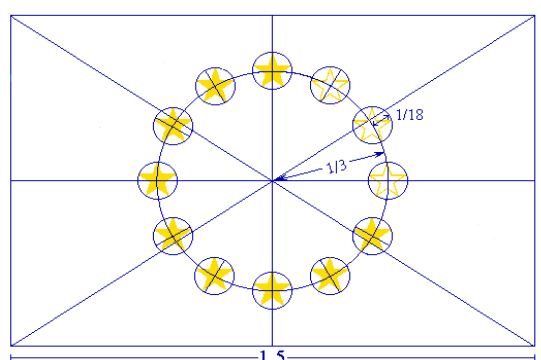
1. Opis symboliczny

Na tle niebieskiego nieba dwanaście złotych gwiazdek tworzy krąg, reprezentujący unię narodów Europy. Liczba gwiazdek jest stała, ponieważ liczba dwanaście symbolizuje doskonałość i jedność.

2. Opis geometryczny symbolu Unii Europejskiej

Emblemat jest w formie niebieskiej prostokątnej flagi, której szerokość stanowi półtorej długości wysokości. Gwiazdy są umieszczone w równych odległościach od siebie w taki sposób, że formują niewidzialny okrąg, którego środek tworzy się poprzez przecięcie się przekątnych prostokąta. Promień okręgu stanowi jedną trzecią wysokości prostokątnej flagi. Każda gwiazda ma pięć ramion, które umieszczone są na obwodzie "niewidocznego" okręgu, którego promień równy jest jednej osiemnastej wysokości prostokątnej flagi. Wszystkie gwiazdy ustawione są w pozycji pionowej, - co oznacza, że jedno ramię skierowane jest pionowo do góry, a dwa leżą na poziomej linii, prostopadłej do drzewca flagi. Gwiazdy rozmieszczone są na okręgu tak, jak godziny na tarczy zegara. Ich liczba pozostaje niezmienna.

Ryc.1. Geometryczne przedstawienie symbolu Unii Europejskiej

Źródło: http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/graphics1_pl.htm

3. Przepisowe kolory

Znak graficzny Unii Europejskiej stosuje się w poniższych kolorach:

- powierzchnia prostokąta – NIEBIESKI ODBITY PANTONE (PANTONE REFLEX BLUE);
- powierzchnia gwiazd – ŻÓŁTY PANTONE (PANTONE YELLOW).

Ryc.2. Kolory znaku graficznego Unii Europejskiej

Źródło: http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/graphics1_pl.htm

4. Druk czterokolorowy

Jeżeli stosuje się druk czterokolorowy, oba standardowe kolory odtwarza się w drodze procesu czterobarwnego:

- PANTONE YELLOW uzyskuje się dzięki użyciu koloru 100 % "Process Yellow";
- PANTONE REFLEX BLUE uzyskuje się przez zmieszanie kolorów 100 % "Process Cyan" i 80 % "Process Magenta".

5. Internet

W paletce kolorów komputerowych należy stosować następujące barwy:

- RGB:0/0/153 odpowiada kolorowi PANTONE REFLEX BLUE (w systemie szesnastkowym (hexadecimal): 000099);

- RGB:255/204/0 odpowiada kolorowi PANTONE YELLOW (w systemie szesnastkowym (hexadecimal): FFCC00).

6. Reprodukacja jednobarwna

Jeżeli jedynym dostępnym kolorem jest czarny, prostokąt powinien posiadać czarną obwódkę, natomiast gwiazdy powinny być czarne na białym tle.

Ryc.3. Reprodukacja jednobarwna emblematu Unii Europejskiej w kolorze czarnym

Źródło: http://europa.eu/abc/symbols/emblem/graphics2_pl.htm#monochrom

W sytuacji, gdy jedynym dostępnym kolorem jest niebieski (musi to być PANTONE REFLEX BLUE), tło powinno być wydrukowane w 100 % nasyceniu tym kolorem, z pozostawionymi na tym tle białymi gwiazdami.

Ryc.4. Reprodukacja jednobarwna emblematu Unii Europejskiej w kolorze niebieskim

Źródło: http://europa.eu/abc/symbols/emblem/graphics2_pl.htm#monochrom

7. Reprodukacja na kolorowym tle

Reprodukcji emblematu najlepiej dokonywać na białym tle. Należy unikać tła wielokolorowego, w szczególności, jeżeli nie komponuje się ono z kolorem niebieskim. Jeśli jest się zmuszonym do dokonania reprodukcji na kolorowym tle, należy najpierw umieścić wokół prostokąta biały pasek o szerokości równej $1/25$ wysokości tego prostokąta.

Ryc.5. Reprodukacja emblematu Unii Europejskiej na kolorowym tle

Źródło: http://europa.eu/abc/symbols/emblem/graphics2_pl.htm#monochrom

Nie jest obowiązkowe stosowanie oznaczeń w kolorze, tam gdzie nie jest to technicznie możliwe. Należy jednak podkreślić fakt, że zmiana kolorów emblematu dopuszczalna jest tylko w uzasadnionych przypadkach.

Szczegółowe zasady stosowania emblematu Unii Europejskiej dostępne są w załączniku I do rozporządzenia Komisji Europejskiej (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006r. oraz na stronie internetowej:

http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/graphics1_pl.htm

6.2. Logo Narodowej Strategii Spójności

1. Opis symboliczny głównego znaku graficznego

Znak graficzny Narodowej Strategii Spójności jest zbudowany z układu połączonych gwiazd na tle trapezu. Symbolika gwiazd nawiązuje do flagi Unii Europejskiej poprzez kolor jednej z gwiazd, jak również niebieski kolor tła. Nawiązuje również do symboliki flagi Polski – kolory pozostałych dwóch gwiazd.

Znak w sposób symboliczny komunikuje o przepływie funduszy europejskich. Kierunek zachód – wschód został uzyskany poprzez nadanie dynamiki gwiazdom.

Cała forma znaku graficznego tworzy złudzenie przestrzeni dzięki następującym zabiegom graficznym:

- nadanie efektu trójwymiarowości poszczególnym gwiazdom,
- wprowadzenie cienia rzuconego,
- nadanie perspektywy prostokątnemu tłu,
- "schowanie" fragmentu czerwonej gwiazdy w obrębie prawego boku trapezu oraz wprowadzenie na jej powierzchni cienia rzucanego przez trapez.

Niebieskie tło symbolizuje okno z widokiem na niebo, tworzy kadr przestrzeni, świata, w który lecą, wchodzą połączone gwiazdy. Połączenie gwiazd oraz ich symbolika poprzez kolor mówią nam o wspólnocie Unii Europejskiej, jej trwałości i sile. Charakter graficzny gwiazd nasuwa skojarzenia z postaciami ludzi, wprowadzając tym samym w symbolikę aspekt ludzki. Mówi o zjawisku synergii, czyli kooperacji (współpracy) różnych czynników, której efekt jest większy niż suma ich oddzielnego działania.

Ryc.6. Znak graficzny Narodowej Strategii Spójności

Źródło: Narodowa Strategia Spójności, Księga Identyfikacji Wizualnej 2007

2. Opis heraldyczny głównego znaku graficznego

Na niebieskim tle trzy pięcioramiennie gwiazdy dotykające się ramionami. U góry gwiazda w kolorze białym, u dołu z lewej strony gwiazda w kolorze żółtym, u dołu z prawej strony gwiazda w kolorze czerwonym. Górne i dolne lewe ramiona gwiazdy żółtej wykraczają poza niebieskie tło. Górne i dolne prawe ramiona gwiazdy czerwonej są niewidoczne.

3. Wizualizacja znaku marki

Forma podstawowa i uzupełniająca znaku marki jest zbudowana z zestawienia znaku graficznego z logotypem w ściśle określonych proporcjach. Możliwe jest stosowanie znaku graficznego bez logotypu.

Ryc.7. Logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego

Źródło: Narodowa Strategia Spójności, Księga Identyfikacji Wizualnej 2007

Ryc.8. Logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego – uzupełniające

Źródło: Narodowa Strategia Spójności, Księga Identyfikacji Wizualnej 2007

4. Kolorystyka znaku

Kolorystyka jest niezmiernie istotnym czynnikiem kształtującym tożsamość i sposób postrzegania marki. Kolory znaku oraz elementów systemu identyfikacji powinny być jak najbardziej zbliżone do zestawu kolorów określonych w CMYK (Cyan, Magenta, Yellow, Black), niezależnie od techniki reprodukcji. Parametry poszczególnych elementów sygnetu zostały określone w Księdze Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności.

5. Warianty kolorystyczne znaku

Warianty kolorystyczne znaku mają zastosowanie w tych obszarach komunikacji, gdzie wykorzystanie wersji pełno kolorowej jest niemożliwe ze względów technologicznych (na przykład tłoczenie, grawerunek itp.). Poniżej przedstawiono warianty znaku w odcieniach szarości oraz warianty achromatyczne.

Ryc.9. Logo Narodowej Strategii Spójności w odcieniach szarości

Źródło: Narodowa Strategia Spójności, Księga Identyfikacji Wizualnej 2007

Ryc.10. Logo Narodowej Strategii Spójności - wariant achromatyczny, czarny, pozytyw

Źródło: Narodowa Strategia Spójności, Księga Identyfikacji Wizualnej 2007

Ryc.11. Logo Narodowej Strategii Spójności - wariant achromatyczny, czarny, negatyw

Źródło: Narodowa Strategia Spójności, Księga Identyfikacji Wizualnej 2007

System identyfikacji wizualnej dopuszcza stosowanie znaku w wariantach jednobarwnych monochromatycznych, ale tylko w obrębie kolorystyki przedstawionej w Księdze Identyfikacji Wizualnej.

Szczegółowe wytyczne dotyczące stosowania znaku zawarto w Księdze Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności dostępnej na stronie internetowej:

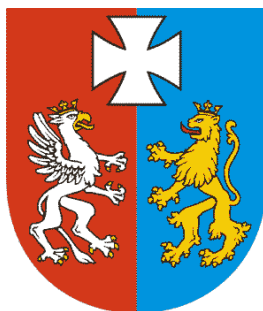
<http://www.funduszeuropejskie.gov.pl>

Na powyższej stronie dostępne jest również do pobrania logo Narodowej Strategii Spójności.

6.3. Herb Województwa Podkarpackiego

Wzór herbu Województwa Podkarpackiego został określony w drodze uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie nr XXI/212/2000 z dnia 28 sierpnia 2000r. w sprawie ustanowienia herbu Województwa Podkarpackiego. Na herbie województwa mający kształt tarczy widnieje od strony lewej na czerwonym tle ukoronowany srebrny gryf, zaś po prawej – ukoronowany złoty lew na błękitnym tle. Po środku umieszczony został krzyż belkowy srebrny. Elementy herbu nawiązują do przynależności tych ziem do dwu województw lwowskiego i bełskiego, zaś krzyż belkowy znajduje się w herbie Lubomirskich, niegdysiejszych właścicieli Rzeszowa.

Ryc.12. Herb województwa podkarpackiego

Źródło: <http://www.wrota.podkarpackie.pl/pl/wizytowka/barwy>

Uchwała wraz ze wzorem herbu do pobrania jest na stronie:

http://www.si.podkarpackie.pl/Pliki/2008/XXI_212_2000_uchw_herb_woj_podk.pdf

W publikacjach promocyjnych zawierających opisane logotypy zabronione są następujące działania ingerujące w wygląd znaków:

- 1) pozbawianie logotypów jakichkolwiek elementów składowych wersji podstawowej,
- 2) stosowanie innych kolorów i czcionek niż te wskazane w księgach znaku i dokumentacji herbu,
- 3) umieszczanie znaków na agresywnym, wielobarwnym tle,
- 4) zniekształcanie proporcji znaków przez ściąganie i rozciąganie,

- 5) zmiana proporcji elementów znaków,
- 6) nie należy używać skrótów UE, EFRR, NSS, gdyż nie są one powszechnie znane.

Rozdział 7. Zestawienia znaków

Zgodnie z Księgą Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności, w zestawieniach z innymi znakami znak Narodowej Strategii Spójności znajduje się zawsze z lewej strony, znak Unii Europejskiej z prawej strony. W przestrzeni pomiędzy wymienionymi znakami w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 umieszcza się herb województwa podkarpackiego.

W ramach realizacji projektu beneficjent powinien stosować logotypy zgodnie z Ryc.13., w szczególności:

- na korespondencji prowadzonej w sprawach projektu z wykonawcami projektów, instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013,
- w umowach z wykonawcami,
- w miarę możliwości na dokumentacji przetargowej,
- w umowach z pracownikami zatrudnionymi w ramach projektu lub opisach stanowisk takich pracowników,
- w ogłoszeniach o wyborze wykonawcy w ramach projektów,
- w materiałach konferencyjnych, szkoleniowych, materiałach multimedialnych, broszurach i ulotkach,
- w materiałach prasowych,
- na stronach internetowych zawierających informacje o projektach realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013,
- na pozostałych instrumentach informacyjno – promocyjnych wyżej nie wymienionych, m.in. materiały o ograniczonej powierzchni druku (długopisy, breloczki, itp.).

Wyjątek stanowią gotowe formularze narzucone przez podmiot zewnętrzny lub gdy dokumenty wystawiają zewnętrzne podmioty np. faktury. W zestawieniach znaków można korzystać zarówno z podstawowej, jak i uzupełniającej wersji logo Narodowej Strategii Spójności w formie znaku programu regionalnego. Szczegółowe wytyczne dotyczące zestawienia znaków przedstawiono w Księdze Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności.

Ryc.13. Zestawienie znaków

Wariant podstawowy w kolorze – układ poziomy

Warianty uzupełniające w kolorze – układ poziomy

Wariant uzupełniający w kolorze – układ pionowy

Wariant podstawowy czarno-biały – układ poziomy

Warianty uzupełniające czarno-białe – układ poziomy

Źródło: Opracowano na podstawie Księgi Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności 2007/2008.

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Departament Rozwoju Regionalnego

Oddział szkoleń i działań informacyjno-promocyjnych RPO

tel.: (17) 747 64 57, 747 64 58

fax.: (17) 747 64 27

e-mail: info.rpo@podkarpackie.pl

strona internetowa: www.wrota.podkarpackie.pl, www.rpo.podkarpackie.pl

Załącznik nr 1 Wzór tablicy informacyjnej/pamiątkowej

czcionka: Arial CE bold

kolor: granatowy lub czarny

 <p>PROGRAM REGIONALNY NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI</p>	 <p>WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE</p>	<p>UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO</p>
<p>Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (opcjonalnie – oraz budżetu Państwa/Samorządu Województwa Podkarpackiego) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013</p>		
<p>{Tytuł projektu} Całkowita wartość projektu (PLN) Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (PLN) Nazwa beneficjenta</p>		
Strona internetowa beneficjenta		www.rpo.podkarpackie.pl

Źródło: Opracowanie własne – przykład zawartości i rozmieszczenia poszczególnych treści i logotypów na tablicy informacyjnej/pamiątkowej.

Załącznik nr 2 Wzór plakietki informacyjnej

czcionka: Arial CE bold

kolor: granatowy lub czarny

 <p>PROGRAM REGIONALNY NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI</p>	 <p>WOJEWÓDZTWO PODKARPACIE</p>	<p>UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO</p>
<p>ZAKUP WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO (OPCJONALNIE – ORAZ Z BUDŻETU PAŃSTWA/SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACIEGO) W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACIEGO NA LATA 2007 – 2013</p>		

Źródło: Opracowanie własne – przykład zawartości i rozmieszczenia poszczególnych treści i logotypów na plakietce informacyjnej.